

**NPIO 2021-2030: predlogi iz perspektive STROKOVNEGA
SVETA RS ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH (SSIO)**

dr. Sonja Kump

Andragoški kolokvij, 31. 5. 2019

Nekaj ključnih opozoril SSIO o uresničevanju ciljev ReNPIO 2013-2020

- **Vloga SSIO:** Vlada RS si mora pred sprejetjem LPIO pridobiti mnenje SSIO (ReNPIO 13-20, str. 56). SSIO vsako leto obravnava LPIO in letna poročila o realizaciji LPIO in ugotavlja ter spremlja v kakšni meri se uresničujejo cilji ReNPIO 13-20 (po prednostnih področjih in dejavnostih)
- **Problem javnega financiranja izobraževanja odraslih (IO):** nepreglednost; krčenje integralnih sredstev; prevladujejo sredstva Evropskega socialnega sklada (ESS); problemi realizacije načrtovanih sredstev; nesorazmerno financiranje po prednostnih področjih ReNPIO 13-20; manjkajo analize o učinkih financiranja
- **Medresorska koordinacija IO:** omejena na razpravo in izmenjavo informacij; manjka dogovor o usklajevanju in povezovanju ukrepov (programov IO) posameznih resornih ministrstev. Tak dogovor je na ravni sektorjev onemogočen.
- **Nizka motiviranost in nizka udeležba ranljivih družbenih skupin** (nezadostno število programov; problem ustrezne usposobljenosti strokovnih delavcev, ki izvajajo te programe)

Sredstva ministrstev v LPIO (v EUR)

	Sredstva skupaj v EUR	MIZŠ	MDDSZ	Ostala ministrstva
2010	56.584.985 MIZŠ&MDDSZ: 56.584.985	18.590.706 33%	37.994.279 67%	-
2014	47.812.060 MIZŠ&MDDSZ: 27.252.441	8.813.660 18%	18.438.781 39%	20.559.619 43%
2019	77.724.148 MIZŠ&MDDSZ: 51.098.835	22.067.301 28%	29.031.534 37%	26.625.313 35%

Načrtovana sredstva za LPIO: 2014-2019

*** Leta 2013 je bilo za LPIO iz državnega proračuna zagotovljenih 35.519.395,62 EUR (vključeni sta bili MIZŠ in MDDSZ)	Sredstva integralnega proračuna	Sredstva Evropskega socialnega sklada
2014: 47.812.060,35 EUR (MIZŠ, MDDSZ, MKO, MZ, MK, MNZ)	61%	39%
2015: 45.179.856,19 EUR (MIZŠ, MDDSZ, MKGP, MOP, MZ, MK, MJU)	67%	33%
2016: 62.851.881,48 EUR (MIZŠ, MDDSZ, MKGP, MOP, MZ, MK, MJU, MNZ, MP)	52%	48%
2017: 71.697.560,84 EUR (MIZŠ, MDDSZ, MKGP, MOP, MZ, MK, MJU, MNZ, MP)	44%	56%
2018: 81.736.636,81 EUR (MIZŠ, MDDSZ, MKGP, MOP, MZ, MK, MJU, MNZ, MP)	43%	57%
2019: 77.724.147,52 EUR (MIZŠ, MDDSZ, MKGP, MZ, MK, MJU, MNZ, MP)	45%	55%

Sredstva MIZŠ in MDDSZ za LPIO: 2015-2019 po viru sredstev

Sredstva dveh nosilnih ministrstev		Sredstva integralnega proračuna		Sredstva Evropskega socialnega sklada	
Sredstva skupaj		MIZŠ	MDDSZ	MIZŠ	MDDSZ
2015	MIZŠ: 7.360.643 MDDSZ: 16.783.222	88% 6.477.366	28% 4.699.302	12%	72%
2016	MIZŠ: 14.720.760 MDDSZ: 23.338.499	44% 6.477.134	19% 4.434.314	56%	81%
2017	MIZŠ: 21.344.631 MDDSZ: 24.298.523	30% 6.403.389	18% 4.373.734	70%	82%
2018	MIZŠ: 22.705.203 MDDSZ: 32.447.891	29% 6.584.508	23% 7.463.014	71%	77%
2019	MIZŠ: 22.067.301 MDDSZ: 29.031.534	28% 6.178.844	23% 6.677.252	72%	77%

Deleži sredstev za IO po prednostnih področjih

ReNPIO 2013-2020: okvirni deleži javnih sredstev MIZŠ in MDDSZ:

- 1. podr.: 20% (leta 2019: 14%);
- 2. podr.: 20% (leta 2019: 6%);
- 3. podr.: 46% (leta 2019: 69%);
- dejavnosti: 14% (leta 2019: 11%)

Vsa sodelujoča ministrstva	1. pred. področje	2. pred. področje	3. pred. področje	dejavnosti
2015	35 %	3 %	53 %	9 %
2017	24 %	7 %	58 %	11 %
2019	24 %	4 %	63 %	9 %

Nekaj predlogov za pripravo novega NPIO

Izhajati je potrebno iz ocene stanja in ocene pogojev za uresničevanje ReNPIO 13-20 (ne le po merljivih kazalnikih in operativnih ciljih, ampak tudi po ostalih napovedanih ciljih in poudarkih na treh prednostnih področjih in dejavnostih, potrebnih za izvajanje IO (npr. Financiranje IO in kakšni so učinki vlaganj v IO)

Premislek o tem, kaj bomo v Sloveniji na področju IO do leta 2030 potrebovali: kakšne spretnosti bodo potrebovali odrasli (PIAAC); kakšne bodo izobraževalne potrebe različnih skupin odraslih; kakšna znanja in spretnosti bo potreboval trg delovne sile, itd.

Zaradi spremljanja napredka v razvoju IO in primerljivosti podatkov naj opredelitev prednostnih področij ostaja enaka tudi v NPIO21-30.

Cilji ReNPIO 2013–2020 (str. 41) se bodo udeleževali na treh prednostnih področjih, ki zagotavljajo uravnoteženo izobraževanje odraslih za razvoj socialnega (družbena povezanost, aktivno državljanstvo, medkulturni dialog), kulturnega (osebni razvoj, razvoj vrednot) in človeškega (potrebe trga dela) kapitala)

Nekaj predlogov za pripravo novega NPIO

Če želimo oblikovati celovit NPIO (in sistem izobraževanja odraslih), potem je potrebno vključiti vsa področja, oblike, načine in ravni izobraževanja (vključno z visokošolskim izobraževanjem odraslih) — problemi: zakonodaja, pomanjkanje podatkov (npr. o odraslih v visokem šolstvu), nepovezanost podatkov in informacij

Načrtovati bolj pregledno javno financiranje, spremljanje učinkov financiranja ter zagotoviti učinkovitost in pravičnost v uporabi sredstev. Da bi se v prihodnje zagotovila stabilnost financiranja, je potrebno predvideti povečan delež integralnih sredstev za področje IO

Usklajenost NPIO 21-30 s Strategijo dolgožive družbe in Strategijo razvoja Slovenije 2030): Kaj iz vidika IO vključujeta strateška dokumenta in kaj morda manjka?

Nekaj predlogov za pripravo novega NPIO

Premislek o ustreznosti in zadostnosti sedanjih kazalnikov in operativnih ciljev uresničevanja NPIO (merijo vključitve, ne pa izidov, učinkov IO ali zadovoljstva udeležencev) in usklajenosti s kazalniki uspešnosti v Strategiji razvoja Slovenije 2030 (pogl. Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo)

Smernice za izvajanje Strategije spretnosti za Slovenijo: Izboljšanje upravljanja izobraževanja odraslih (OECD, 2018): v kakšni meri naj bi NPIO 21-30 upošteval 8 priporočenih ukrepov za krepitev splošnih pogojev za sodelovanje v IO? (npr. Celovit NPIO, Okrepljen medsektorski nadzor in odgovornost v IO, Obogatitev odločanja in usklajevanja z visokokakovostnimi informacijami ..)

Za spremljanje uresničevanja NPIO 21-30 bi bilo potrebno izvesti več raziskav, npr. o učinkih javnega financiranja po posameznih področjih; o motivaciji za izobraževanje ranljivih skupin, itd

In še nekaj predlogov za upravljanje IO

Kakovost IO: potreben je celosten, sistemski pristop: uspešno uveljavljanje samoevalvacij bi bilo potrebno nadgraditi z zunanjimi evalvacijami in evalvacijami programov

Koordinacija IO: medresorsko koordinativno telo naj ustanovi vlada in določi odgovornost sodelujočih sektorjev (vsebinsko usklajevanje programov IO različnih ministrstev; oblikovati skupne medresorske programe IO; skupna metodologija za pripravo letnih programov in poročil IO; določiti minimalne standarde kakovosti za programe, ki so uvrščeni v LPIO)

Sestava in pristojnosti SSIO: vključiti več strokovnjakov in predstavnikov civilne družbe ter razširiti in bolj natančno opredeliti pristojnosti sveta

(24. in 27. člen ZOFI) Predlog je bil poslan na ustrezne naslove MIZŠ 30. 5. 2016

Uporabljena literatura in viri

- Letni program izobraževanja odraslih. (2010 -2019). Dostopno preko:
http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/izobrazevanje_odraslih/arhiv/
- Mikulec, B., Jelenc Krašovec, S. (2016). Marketising Slovene adult education policies and practices using mechanisms of the Europeanisation of education. *European journal for research on the education and learning adults*, vol. 7, št. 2, str. 151-170.
- OECD (2018). *Skills Strategy Implementation Guidance for Slovenia: Improving the Governance of Adult Learning*. OECD Skills Studies. Paris: OECD Publishing.
- Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013-2020 (ReNPIO 13-20) (2014). Ljubljana: Andragoški center Slovenije.
- Strategija dolgožive družbe (2017). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
- Strategija razvoja Slovenije 2030 (2017). Ljubljana: Služba vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

